

Kristillisdemokraattien valtuustoaloite paikallistason varautumisesta ja energian hankinnasta

Kunnanhallitus 19.12.2022 § 232
553/00.01.01/2022

Valmistelija

hallintojohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Lapinlahden kristillisdemokraattien valtuustoryhmän on 10.10.2022 tehnyt valtuustoaloitteen Lapinlahden varautumissuunnitelman ja energiahankintasopimusten ajantasaistamisesta.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että epävakaa maailmantilanne ja kasvaneet energian kustannukset vaikuttavat niin valtakunnallisen kuin paikallisen tason päätöksentekoon sekä tavallisten suomalaisten arkeen. On arvioitu, että energian kustannukset voivat kohota tulevana talvena moninkertaiseksi eikä kuntien talousarvioissa olla varauduttu tällaisiin menolisäyksiin. Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä pitää tärkeänä, että kuntatasolla on tarkasteltava voimassa olevien energia- sekä sähkösopimusten kilpailukykyä, sopimusten voimassaoloaikoja, sopimusten ehtojen sisältöä ja tarvittaessa tehtävä niihin päivityksiä. Varautumisen ja kunnan toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta sopimusosaaminen ja – hallinta ovatkin keskeisessä roolissa, koska energiahankinnoissa haasteina ovat muun muassa hinnoitteluperusteiden ja hintamuutosperusteiden määrittely.

Varautumisen osalta aloitteessa todetaan, että varautumisella tarkoitetaan toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa tilanteissa ja kunnan asukkaiden hyvinvoinnin turvaamista ulkoisen tai sisäisen toimintaympäristön häiriöistä, uhkista ja riskeistä huolimatta. Varautumiseen kuuluvia toimenpiteitä ovat muun muassa valmiussuunnittelu, etukäteisvalmistelut- ja järjestelyt, muun toimintavalmiuden ylläpitäminen sekä henkilöstön koulutus ja harjoittelut. Mahdollisissa häiriö- tai poikkeustilanteissa selkeä vastuunjako eri toimielinten ja viranhaltijoiden välillä on tärkeä kaikissa kunnan toiminnoissa. Tarvittaessa kuntien viranhaltijat voivat olla yhteydessä Kuntaliittoon riittävän tiedon saamiseksi. Lisäksi pelastusviranomaiset tukevat alueidensa kuntien valmiussuunnittelua.

Aloitteessa kerrotaan, että Pelastusopistolta saadun tiedon mukaan suurin osa paikallistason päättäjistä ei tunne oman kuntansa valmiussuunnitelman sisältöä edes pintapuolisesti. Monet päättäjät eivät tiedä, miten omassa kotikunnassa tai -kaupungissa on valmistauduttu mahdollisiin häiriö- tai poikkeustilanteisiin. Varautumissuunnitelmat olisikin säännöllisesti ajantasaistettava ja tuotava jokaiselle kunnan viranhaltijalle sekä luottamushenkilölle tiedoksi. On lisäksi tärkeää, että kunnat huolehtivat kuntalaistensa ajantasaisesta tiedottamisesta varautumiseen liittyen ja käytännön toimintamalleista mahdollisissa poikkeustilanteissa. Lopulta jokaisen kuntalaisenkin tulee kuitenkin varautua myös itse erilaisiin häiriötilanteisiin, kuten sähkö- ja tietoliikennekatkoihin.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Lapinlahdella selvitetään voimassa olevien energiahankinta- ja sähkösopimusten tilanne sekä päivitetään kuntakohtainen varautumissuunnitelma ajantasaiseksi. Esitämme, että kunnassamme on laadittu kriittisten toimintojen häiriöiden hallintaohjeet, henkilökunta on koulutettu niihin ja toimintaa on harjoiteltu.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa seuraavaa:
1) Lapinlahden kunta on riippuvainen ulkopuolisista energiatoimijoista. Kaukolämpöä toimittaa yksi taho, joka on määrävissä markkina-asetuksessa. Sähköenergian voimassa oleva sopimus lakkaa vuoden vaihteessa. Lapinlahden kunta on lähtenyt suojaamaan tulevia sähkönhankintoja vuoden 2021 lopussa. Kunta on käyttänyt näissä suojauksissa ulkopuolista sähköenergia-alan

ammattilaista. Kesällä 2022 Lapinlahden kunta kilpailutti sähköenergian fyysisen toimittajan, mutta ei saanut maailmanpoliittisesta ja sähkömarkkinoiden tilanteesta johtuen yhtään tarjousta. Tästä syystä hankinnassa on siirrytty suoraan hankintaan, jolla on turvattu sähköntoimitus 1.1.2023 alkaen. Fyysisen sähköntoimittajan osuus kokonaishinnassa on marginaalinen. Hintojen muodostumisen suhteen työ on aloitettu jo aiemmin ja käytetty alan ammattilaisia varmistaaksemme tilanteeseen nähden edullisen hinnan.

2) Kunnan valmiussuunnitelman yleinen osa on tällä hetkellä päivitettävänä ja se tuodaan kunnanhallituksen käsittelyyn tammikuussa 2023. Valmiussuunnitelman yleinen osa on julkinen dokumentti ja se on siten hyvin yleisluontoinen. Se ei sisällä esimerkiksi luetteloita varavoimakoneista ja niiden sijainneista tai henkilöiden nimiä tms. Yksityiskohtaisemmat toimialakohtaiset suunnitelmat eivät ole julkisia. Nämä suunnitelmat ovat olemassa ja niitä päivitetään tarpeen mukaan. Valmiussuunnittelu ja varautuminen häiriötilanteisiin on osa kunnan perustoimintaa. Valmiutta harjoitellaan säännöllisesti. Kuluvana vuonna kunta osallistui mm. TAISTO 2022 harjoitukseen. Kunnan valmiussuunnitelmasta vastaava henkilö on osallistunut esimerkiksi kunnan valmiussuunnittelun kursseille, joita pelastusopisto järjestää.

3) Kuntalaisille tiedotetaan varautumisesta kunnan www-sivuilla mm. <https://72tuntia.fi/kotivara/> -sivuston kautta.

Päätös

Kunnanhallitus merkitsi aloitteen tiedoksi ja totesi seuraavaa:

1) Lapinlahden kunta on riippuvainen ulkopuolisista energiatoimijoista. Kaukolämpöä toimittaa yksi taho, joka on määräävässä markkina-asemassa (hinnoittelu on säännelty). Sähköenergian voimassa oleva sopimus lakkaa vuoden vaihteessa. Lapinlahden kunta on lähtenyt suojaamaan tulevia sähkönhankintoja vuoden 2021 lopussa. Kunta on käyttänyt näissä suojauksissa ulkopuolista sähköenergia-alan ammattilaista. Kesällä 2022 Lapinlahden kunta kilpailutti sähköenergian fyysisen toimittajan, mutta ei saanut maailmanpoliittisesta ja sähkömarkkinoiden tilanteesta johtuen yhtään tarjousta. Tästä syystä hankinnassa on siirrytty suoraan hankintaan, jolla on turvattu sähköntoimitus 1.1.2023 alkaen. Fyysisen sähköntoimittajan osuus kokonaishinnassa on marginaalinen. Hintojen muodostumisen suhteen työ on aloitettu jo aiemmin ja käytetty alan ammattilaisia varmistaaksemme tilanteeseen nähden edullisen hinnan.

2) Kunnan valmiussuunnitelman yleinen osa on tällä hetkellä päivitettävänä ja se tuodaan kunnanhallituksen käsittelyyn tammikuussa 2023. Valmiussuunnitelman yleinen osa on julkinen dokumentti ja se on siten hyvin yleisluontoinen. Se ei sisällä esimerkiksi luetteloita varavoimakoneista ja niiden sijainneista tai henkilöiden nimiä tms. Yksityiskohtaisemmat toimialakohtaiset suunnitelmat eivät ole julkisia. Nämä suunnitelmat ovat olemassa ja niitä päivitetään tarpeen mukaan. Valmiussuunnittelu ja varautuminen häiriötilanteisiin on osa kunnan perustoimintaa. Valmiutta harjoitellaan säännöllisesti. Kuluvana vuonna kunta osallistui mm. TAISTO 2022 harjoitukseen. Kunnan valmiussuunnitelmasta vastaava henkilö on osallistunut esimerkiksi kunnan valmiussuunnittelun kursseille, joita pelastusopisto järjestää.

3) Kuntalaisille tiedotetaan varautumisesta kunnan www-sivuilla mm. <https://72tuntia.fi/kotivara/> -sivuston kautta.